

O koniach arabskich i Oriencie Wacława Rzewuskiego – rusza polsko-katarski projekt wydawniczy

Pierwsze **pełne naukowe wydanie rękopisu** Wacława Seweryna Rzewuskiego ***O koniach wschodnich pochodzących od ras arabskich*** opublikuje Biblioteka Narodowa dzięki współpracy z partnerami z Kataru. Umowę o realizacji tego projektu podpisali: dyrektor Biblioteki Narodowej **dr Tomasz Makowski** oraz **Abdullah Al Najjar**, dyrektor generalny Qatar Museums Authority, w obecności Ambasadora Kataru **Hadi Nassera M.K. Al-Hajri**.

Zaplanowany na cztery lata projekt, finansowany w całości przez Qatar Museums Authority, obejmuje opracowanie i publikację trzypięciotomowego wydania całości rękopisu Wacława Seweryna Rzewuskiego *Sur les Chevaux Orientaux et provenants des Races Orientales – O koniach wschodnich pochodzących od ras arabskich* oraz faksymile oryginalnego dzieła. Wydanie naukowe obejmować będzie krytyczną edycję tekstu w języku oryginału (francuskim), jego tłumaczenie na polski i angielski oraz tom poświęcony rysunkom. W osobnym tomie znajdują się eseje naukowe, objaśnienia do tekstu oraz słownik terminów i nazw, opracowany przez specjalistów z różnych dziedzin. Kierownikiem naukowym projektu będzie **prof. dr hab. Tadeusz Majda**, wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego i kurator zbiorów sztuki orientalnej Muzeum Narodowego w Warszawie.

Rękopis *Sur les Chevaux Orientaux provenants des Races Orientales – O koniach wschodnich pochodzących od ras arabskich* napisany w języku francuskim to unikatowe na skalę światową dzieło w zamierzeniu poświęcone koniom arabskim, ale w rzeczywistości stanowiące arcybogate kompendium wiedzy o geografii, kulturze i historii bliskiego wschodu. Własnoręcznie spisane i zilustrowane przez Wacława Seweryna Rzewuskiego setkami barwnych rysunków między 1821 a 1831 rokiem, po powrocie z dwuletniej wyprawy do krajów arabskich, obejmuje prawie 800 stron w trzech woluminach.

Rzewuski – emir z Podola

Wacław Seweryn Rzewuski (1785-1831), syn targowiczana, hetmana Seweryna Rzewuskiego, fascynował się w równym stopniu końmi, jak i Wschodem. Zainteresowanie Orientem rozbudził w nim m.in. wuj, Jan Potocki, autor *Rękopisu znalezionej w Saragossie*. Obydwym pasjom poświęcił Rzewuski dogłębne studia, realizował je także praktycznie: założył, finansował i współredagował pierwsze europejskie czasopismo orientalistyczne – „Kopalnie Wschodu”, a jego stadnina koni czystej krwi arabskiej w podolskim Sawranii należała do najlepszych w Europie. Po kataklizmie wojen napoleońskich Rzewuski podjął próbę odbudowania istniejących i założenia nowych stadnin. Udał się w tym celu, w służbie królowej Wirtembergii i cara Aleksandra I, na Bliski Wschód, by wyszukać i zakupić najlepsze okazy dla ich stadnin. W Syrii, Libanie i na Półwyspie Arabskim przebywał 2 lata, kupując i wysyłając do Europy ponad 100 koni. Beduini, wśród których zamieszkiwał, nadali mu szacunkowe tytuły szejcha i emira, które z dumą nosił także po powrocie do kraju. W Polsce uważano go za uosobienie romantycznego bohatera, poświęcili mu swe utwory m.in. Mickiewicz, Słowacki i Pol. Wacław Rzewuski zginął podczas Powstania Listopadowego w bitwie pod Daszowem, na czele własnego oddziału kawalerii, wyposażonego w konie z jego sawrańskiej stadniny – czystej krwi araby.